

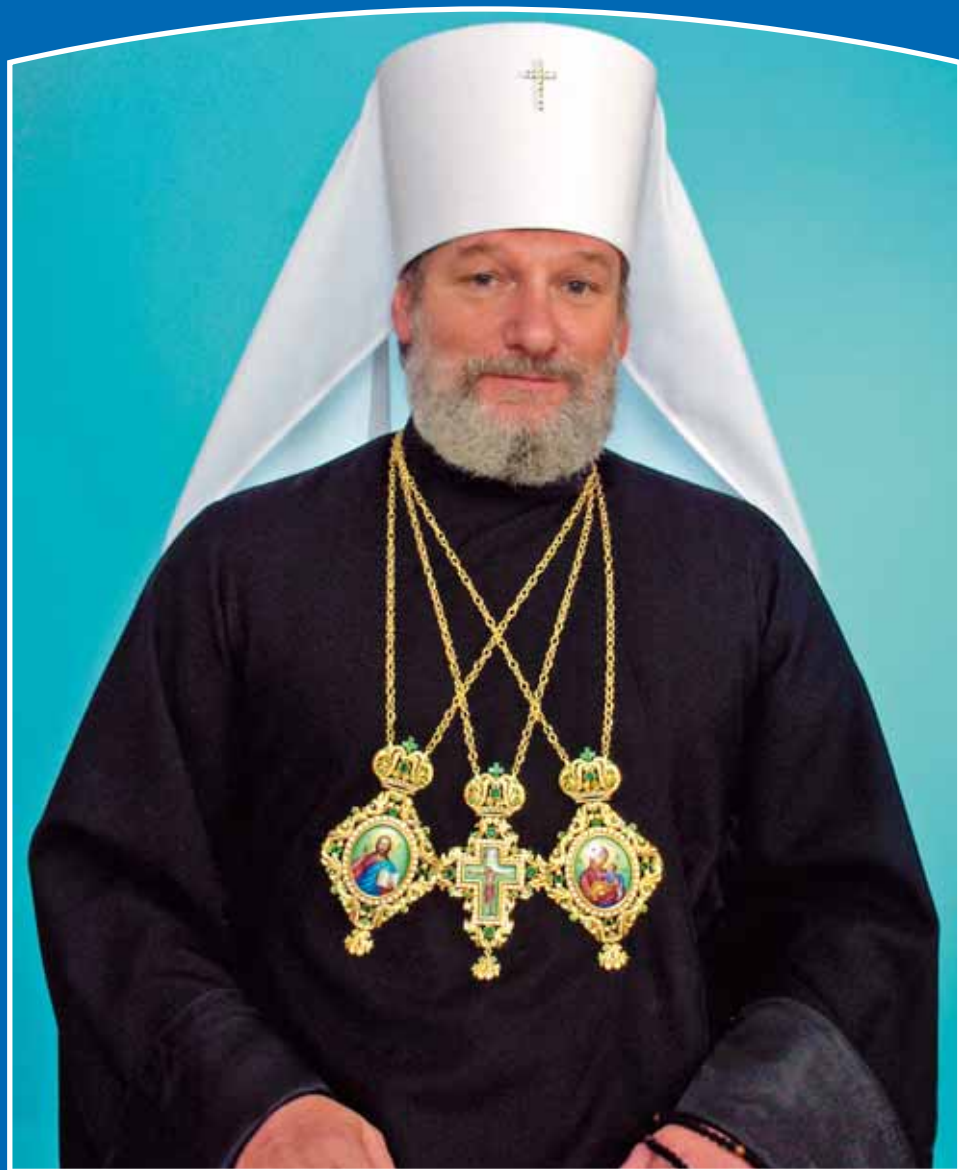
ROČNÍK LXI

ČERVEN 2006

6

HLAS PRAVOSLAVÍ

OBSAH

**INTRONIZAČNÍ PROJEV
JEHO BLAŽENOSTI KRYŠTOFA,
METROPOLITY PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE
V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU** _____ 3

**PROJEV VYSLANCE
KONSTANTINOPOLSKÉHO PATRIARCHY** __ 6

**SEZNAM OFICIÁLNÍCH HOSTÍ POZVANÝCH
NA INTRONIZACI METROPOLITY
KRYŠTOFA** _____ 8

**ZÁPISNICA ZO ZASADNUTIA
POSVÄTNEJ SYNODY PRAVOSLÁVNEJ
CIRKVI V ČESKÝCH KRAJINÁCH A NA
SLOVENSKU** _____ 10

**KONFERENCE „DÁT DUŠI EVROPĚ. MISIE
A ODPOVĚDNOST CÍRKVE“** _____ 12

**HLAVA PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH
ZEMÍCH A NA SLOVENSKU NAVŠTÍVILA
ZASTUPITELSTVÍ RUSKÉ PRAVOSLAVNÉ
CÍRKVE PŘI EVROPSKÝCH MEZINÁRODNÍCH
ORGANIZACÍCH V BRUSELU** _____ 13

**ZÁPAS BISKUPA GORAZDA
O ČESKOSLOVENSKOU CÍRKEV
PRAVOSLAVNOU** _____ 14

JAK ŽIJEME _____ 18
Plzeň _____ 18
Koclířov _____ 18
Pouť do Mikulčic _____ 18
Svatojánské setkání ve vzpomínkách
Vilémov, perla českého pravoslaví _____ 19

PUTOVÁNÍ SINAJSKOU POUŠTÍ _____ 20

*Jakými chvalozpěvy oslavíme
svatého Petra a Pavla?*

*Oni jako na křídlech celou zemí prošli
s blahou zvěstí a povznesli se na nebe.
Toť ruce, jež nosily evangelium milosti,
toť dva proudy velemoudrosti.*

*Oni jsou dva konce kříže, jímž Kristus
zvítězil,
udělující nám velikou milost.*

z večerního svátku

Drazí otcové, bratři a sestry, milí čtenáři!

Redakce Hlasu pravoslaví s radostí blahopřeje vладыkovi Kryštofovi ke zvolení metropolitou naší místní pravoslavné církve.

Dovolujeme si slovy vладыky tvrdit, že volbou sněmu se projevila Boží vůle v naší autokefální církvi a byla mu tak svěřena nelehká úloha ji duchovně vést, pokorně sloužit Bohu a bližním.

Rozpomeň se, Hospodine, na vладыku našeho metropolitu Kryštofa a zachovej jej svaté církvi své v pokoji, neporušeného, počestného, zdravého, dlouho žijícího a řádně hlásajícího slovo pravdy Tvé na mnohá a blahá léta!

redakce

Foto na titulu: Jeho Blaženost metropolita Kryštof.

Ikona: Svátek apoštolů Petra a Pavla (29. června / 12. července)

INTRONIZAČNÍ PROJEV JEHO BLAŽENOSTI KRYŠTOFA, METROPOLITY PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU

Kristus vstal z mrtvých!
Christos voskrese!

Vaše Svatosti, Přeosvícení arcipastýři, představitelé místních pravoslavných církví, důstojní otcové, drazí bratři a sestry, vážení hosté a milované v Kristu Boží stádece!

Dovolu mi dnes všemohoucímu Trojjedinému Bohu i vám všem touto cestou ze srdce s láskou poděkovat za Vaši modlitební účast v tento pro naši církev svátečný den.

Současně mi dovolu, abych poděkoval všem svým spolubratřím a spolupracovníkům, členům posvátného synodu za hluboce dojemné pozdravy a gratulace. Vážím si rovněž přítomnosti představitelů dalších křesťanských církví a chápu jejich účast jako znamenání společné snahy o jednotu v Kristu a jako důkaz bratrství, jež nás vzájemně spojuje.

Volbou sněmu, kterou se, jak všichni věříme, projevila Boží vůle v naší autokefální církvi, již mi bylo svěřeno jako nelehká úloha duchovně vést, a pokorně

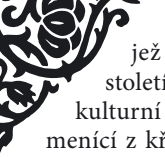
tak sloužit Bohu a bližním jako metropolit pravoslavné církve v Českých zemích a na Slovensku.

UVĚDOMUJE SI SVOJÍ NEHODNOST, VKLÁDÁM VŠEKEROU SVOU NADĚJI DO RUKOU BOŽÍCH, JEHOŽ MILOST SE PROJEVUJE V PŮSOBNÍ DUCHA SVATÉHO. UPŘÍMNĚ SE MODLÍM A VZÝVÁM HOSPODINA, ABY UPEVNIL MÉ DUCHOVNÍ A TĚLESNÉ SÍLY. SVĚŘUJI SE POD OMOFOR PŘESVATÉ BOHORODICE.

Prosím Vás všechny o Vaše svaté modlitby, abych mohl důstojně a čestně pokračovat ve službě metropolity pro větší Boží slávu. Přál bych si také z celého srdce, aby ochrana, následovnictví a rozvíjení svaté cyrilometodějské tradice v naší místní pravoslavné církvi, posvěcené dílem soluňských bratří,

svatého Rostislava, svatého Václava, svaté Ludmily, svatého misionáře o. Alexije Tótha i svatého biskupa Gorazda novomučedníka, pokračovaly a posilovaly ty, kdo na území Slovenska, Moravy a Čech mají kořeny ve svatém pravoslaví a hlásí se k němu.

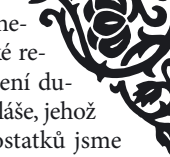

Žijeme v srdci Evropy, jež se v průběhu uplynulých století zformovala jako unikátní kulturní a duchovní fenomén, pramenící z křesťanských kořenů. V současné době pozorujeme jistý odklon od těchto životodárných hodnot, které byly vždy přitažlivými i pro vzdálené národy. Křesťanská duše vytvořila na území Evropy tolerantní prostředí, vyznačující se univerzálním charakterem její kultury.

Velmi bych si přál svou skromnou službou přispět k tomu, aby se svaté pravoslavní zaskvělo na prahu třetího tisíciletí křesťanství jako proud, jenž svou opravdovostí a hloubkou oslovuje, duchovně obohacuje a obrací k Bohu co možná nejvíce našich současníků – těch, kteří jsou zklamáni a hledají, i těch, kteří zatím nebyli osloveni Kristovým Evangelium a dotčeni hloubkou svatého pravoslavní.

V neposlední řadě bych si přál, aby naše místní církve, čerpající z ověřené studnice Písma svatého, svatých otců a z dějinnými zvraty nepřerušené dvoutisícileté tradice světového pravoslavní, byla ve své teologické i praktické reflexi problémů současných lidí i současného světa schopna pod vedením Ducha Svatého a ve společenství s ostatními pravoslavními církvemi i v dialogu s křesťany z jiných denominací moudrých, inspirujících a adekvátních odpovědí. Tyto spočívají v nutnosti dodržovat a hájit práva a svobodu člověka, aby mohly být zachovány a upevněny mravní základy společnosti, v první řadě její duchovní podstata, kultura, náboženská identita a historický původ.

V tomto směru bude potřebné nadále rozvíjet práci pravoslavných teologických pracovišť na území České a Slovenské republiky. Není pochyb, že nám zde misijní odkaz svatých Cyrila a Metoděje, patronů tohoto chrámu, jakož i duchovní odkaz prvního místního biskupa sv. mučedníka Gorazda, nabízí bohatou inspiraci i příklad, který je v mnoha ohledech hoden i dnes tvořivého

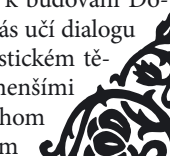

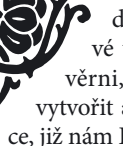
následování. Proto také za nemalého přispění vlády České republiky, usilujeme o vytvoření duchovního střediska sv. Mikuláše, jehož svátek přenesení svatých ostatků jsme v tomto týdnu slavili. Duchovní středisko by se mělo stát místem osvěty a též prezentace naší církve, hlavně ve vztahu k dětem a mládeži. Tuto práci bychom zde mohli rozvíjet a podporovat. Měli bychom začít chápat mládež a děti nejenom jako budoucnost církve a naší společnosti, ale především jako její žhavou současnost.

Je třeba si znovu a opět spolu se sv. Janem Zlatoustým v církvi připomínat, že naše svědectví o Kristu a o poznané pravdě bude hodnověrné a přesvědčivé, jen když bude doprovázeno obětavostí, skutky a prací pro Boží slávu, církev a naše bližní, kteří potřebují ve složitých situacích podanou ruku, pomoc a samozřejmě také společenství a duchovní orientaci, kterou jsme jim jakožto pravoslavní – duchovní otcové i věřící – povinni nabídnout. Jedná se v první řadě o všechny přistěhovalce, kteří jsou nuceni se rychle integrovat v naší společnosti. Jsme si vědomi, že všichni na této zemi jsme poutníky na cestě do Božího království.

Vaše Vysokopřeosvícenosti, důstojní otcové, drazí bratři a sestry v Kristu, práce k níž jsme povoláni my všichni, je, jak dnes v církvi cítíme, opravdu mnoho. Abychom ji dokázali v Božím jménu konat a zdárně dokončit, potřebujeme neustálé modlitby a Milosti Ducha Svatého, sjednocení s naším Pánem a Spasitelem a rovněž opravdovou jednotu a vzájemnou lásku. Slova Krista, který „přišel aby sloužil, a ne aby mu bylo slouženo“ mějme neustále na paměti.

Tradice sborovosti (sobornosti), která umožňuje, aby názor každého byl v církvi slyšen a přispěl co nejlépe k budování Domu Božího, tradice, která nás učí dialogu a spolupráci v církvi – mystickém těle Kristově – i s těmi nejmenšími z nejmenších, a tomu, abychom ctili jedni druhé, ať je nám

drahá. Jen pokud této sborové tradici budeme beze zbytku věrni, dokážeme jednotu Církve vytvořit a celému světu svědčit o lásce, již nám Bůh dal a dává na věky.

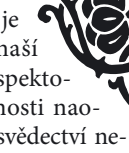
Sborovost a vzájemná láska, ke které jsme povoláni samotným Kristem, nám umožní také pochopit a s láskou přijmout naši rozdílnost a cenit si zvláštních darů, jež byly v té či oné podobě pro službu uděleny každému z nás.

Jen pokud budeme zachovávat sborovost, dokážeme milovat a do svého středu vskutku přijmout nejenom ty, kdo od dětství žili a žijí v Čechách, na Moravě a Slovensku, nýbrž i všechny, kdo u nás hledají práci či svůj nový domov. Vidíme dnes, že je zapotřebí, aby naše církev byla pro všechny domovem vskutku duchovním, který mnohým příchozím z jihu a východu Evropy i odjinud na jedné straně umožní otevřít dveře do české a slovenské společnosti, na straně druhé pomůže příchozím i členům jejich rodin uchovat si v duši převzácné duchovní dědictví svatého pravoslaví.

Zde bude zajisté nesmírně důležité, aby naši duchovní otcové a pastýři duší i nadále přijímali v pravoslavných chrámech bratry a setry z jiných zemí citlivě, s láskou a úctou k jejich tradicím a zvyklostem; avšak aby zároveň ani nezapomínali na skutečnost, že církev svým posláním a významem transcenduje a přesahuje všechny etnické, kulturní i jazykové hranice a rozdíly.

Dovolím si ještě připomenout, že je na prosto nutné v církvi a jejím řízení respektovat pravidla elementární slušnosti, transparentnosti a zákonnosti – a to zejména ve věcech majetkových, finančních a pracovních. Je zřejmé, že jenom pokud dokážeme respektovat základní právní normy a demokratická pravidla naší společnosti,

která jsou v mnoha ohledech základním minimem pro budování jakékoliv společnosti a společenství, budeme připraveni nabídnout lidem hodnověrnou duchovnost

a autentického Krista, jenž je ontologickým základem naší víry. Naše neschopnost respektovat základní pravidla slušnosti naopak může učinit celé naše svědectví nehodnověrným.

Jestliže chceme Bohu i bližním jako pravoslavní křesťané něco cenného opravdu předat a odkázat, je obzvláště dnes zapotřebí z našeho středu navždy odvrhnout veškerou závist, nenávisť, svár a povyšování se, které dokážou i dobré ovoce naší modlitby a práce někdy pokazit a zničit.

Pokusme se nejenom v době postů a svátků důsledně vyhýbat všemu nactiutrhání, závisti a pomluvám. Budujme budovu církve společně a věnujme jí dobré dary, jež nám Bůh pro důstojné konání naší služby v církvi i ve světě dal.

Podporujme se navzájem ve všem dobrém, pokud dobro s Boží pomocí konat dokážeme. Modleme se společně a modleme se jedni za druhé. Velmi vás prosím, modlete se také za mě nehodného, abych svěřenou mi službu konal dobře pro slávu Boží, pro službu svatého pravoslaví, naší vlasti a pro službu bližnímu, v jehož tváři jsme povoláni vidět obraz Kristův.

Chci vás v tento den poprosit však nejenom o modlitbu, ale též o spolupráci a podporu v konání díla. Bez vzájemné modlitby, bez vzájemné podpory a bez vzájemné spolupráce, vysokopřeosvícení vladykové, důstojní duchovní otcové, bratři a setry, dokážeme totiž jenom velmi málo a budeme jenom slabě svědčit o zmrtvýchvstalém Kristu a Jeho lásce k nám.

Budeme-li však oddané modlitbou i skutkem pomáhat jedni druhým a hledat, co by bližnímu prospělo, věřím, že Boží milost nás bude i nadále provázet a rozhojňovat se.

Ať světlo zmrtvýchvstání, které zazářilo z prázdného hrobu, osvětluje naše společné kroky ve službě Bohu a církvi.

Kristus vstal z mrtvých!

PROJEV VYSLANCE KONSTANTINOPOLSKÉHO PATRIARCHY

Vaše Blaženost, Vaše Excellence, drazí zástupcové vlád, milí reprezentanti křesťanských církví v České republice a na Slovensku, důstojní kněží a zbožný lide Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku, drazí hosté, kteří se účastníte dnešní slavnosti!

Ze všeho nejdříve bychom rádi spolu s Jeho Vysokopřeosvíceností metropoliti

té Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku.

Církev v českých zemích a na Slovensku přijala životodárný pramen svatého pravoslavní od konstantinopolské Matky Církve skrze apoštolům rovné soluňské bratry Cyrila a Metoděje, jež byli poslání ke svému dílu konstantinopolským patriarchou svatým

Jeho Blaženost metropolita Kryštof a vzácní hosté po slavnostní bohoslužbě.

tu Francie Emanuele předali vám všem, zvláště pak Vašemu Blaženstvu, srdečné pozdravy Jeho Všesvatosti konstantinopolského patriarchy Bartoloměje a spolu s nimi i bratrské políbení konstantinopolské Matky Církve.

Dále bychom Vašemu Blaženstvu chtěli předat gratulaci Jeho Všesvatosti patriarchy a celého ekumenického patriarchátu k Vašemu zvolení právě v této chvíli, kdy se oficiálně ujímáte řízení kormidla sva-

Fotiem Velikým. Sémě evangelního světla, zaseté svatými osvětiteli, se pak rozmnožilo, přineslo plody a bylo zorganizováno v církve, která od konstantinopolského patriarchátu obdržela autonomii.

Vaše Blaženost, během své pouti dějinami se pravoslavní v českých zemích a na Slovensku neustále dostávalo podpory ze strany ekumenického patriarchátu, který vždy usiloval o jeho duchovní prospěch a nikdy nelitoval žádných obětí, jež musel přinést ve snaze

úspěšně završit proces udělení autokefality české a slovenské církvi, započatý v samotných začátcích minulého století vyhlášením její autonomie. Je všeobecně známo, že byl tento proces plný nejrůznějších problémů, a spolu s tím je také známa i cena, již bylo nutno z morálního hlediska zaplatit; známo je rovněž neustávající namáhavé úsilí ctihodného ekumenického trůnu a jeho hierarchů o to, aby bylo završeno dílo již dříve zmíněných svatých Cyrila a Metoděje.

Ani předchůdci Vašeho Blaženosti neli-

pohled obrací k budoucnosti, a nikoliv k minulosti. Apoštol Pavel moudře každému z nás připomíná, aby běžel k cíli, „zapomínaje na to, co je za *ním*.“ (Fp 3, 13). Směřování k tomu, co je před námi, je totiž jedinou možnou a tvůrčí cestou, zatímco pohled zpět vede pouze k napětí a nedorozuměním. Ve snaze uposlechnout této pobídky apoštola tedy odevzdáváme věci minulé milosrdnému Pánu, který nepřišel, aby soudil, či dokonce odsuzoval, ale aby spasil svět. V upřímné touze sloužit spolu

Zahájení slavnostní bohoslužby.

tovali žádného úsilí, žádné námahy a obětí, které museli přinést tváří v tvář mnohým překážkám, a nakonec dosáhli toho, že se církev v českých zemích a na Slovensku dopravovala k současnému stavu. Dostali jsme za úkol vyjádřit ze strany ekumenického patriarchátu uznání Vaším předchůdcům, zvláště pak nezapomenutelným vladkům Dorotejovi a Nikolajovi. Věčná jim pamět.

Dnes, během této posvátné slavnosti, ale i po ní, se náš

s Pánem všeobecnému smíření vám všem předáváme od Matky Církve poselství přátelství a bratrské spolupráce.

Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku dnes získává svoji hlavu, aby ji jako pastýř a učitel pravoslavné tradice vedl ke Kristově podobě v každém jednotlivém věřícím. Tradice pravoslavní je bezesporu užitečná a prospěšná všem, neboť obsahuje neměnitelný život Církve, v níž všichni jedno jsme.

SEZNAM OFICIÁLNÍCH HOSTÍ POZVANÝCH NA INTRONIZACI METROPOLITY KRYŠTOFA (ZÁSTUPCI MÍSTNÍCH PRAVOSLAVNÝCH CÍRKVÍ)

Konstantinopolský patriarchát

Jeho Vysokopřeosvícenost **EMMANUEL** (Adamakis), metropolita Francie

Jeho Vysokopřeosvícenost **IRINEOS** (Athanassiadis), metropolita Kydonií a Apokorony

Alexandrijský patriarchát

Jeho Vysokopřeosvícenost **PETROS** (Jakoumelos), metropolita aksumský

Antiochijský patriarchát

Jeho Přeosvícenost **NIFON** (Saikali), biskup filippopolský, patriarší vikář pro západní Evropu

Jeruzalémský patriarchát

Jeho Důstojnost archimandrita **JUSTINOS**, igumen kláštera Jakobovy studny, člen Posvátného synodu

Jeho Důstojnost archimandrita **JOAKIM**, igumen kláštera Nanebevstoupení Páně

Moskevský patriarchát

Jeho Vysokopřeosvícenost **VLADIMÍR** (Cantarian), metropolita kišiněvský a celé Moldávie

Jeho Přeosvícenost **HILARION** (Alfejev), biskup vídeňský a rakouský
+ 3 kněží

Gruzínský patriarchát

Jeho Přeosvícenost **GERASIME** (Šarašenidze), biskup Zugdidi a Tsaiši
+ 1 kněz

Srbská církev

Jeho Vysokopřeosvícenost **AMFILOCHIJE** (Radovič), metropolita černohorsko-primorský, zetsko-horský a skenderijský, exarcha svatého trůnu pečského

Jeho Přeosvícenost **JOANIKIJE** (Mičovič), biskup budimljansko-nikšičský
Jeho Přeosvícenost **VASILIJE** (Kačavenda), biskup zvorničsko-tuzlanský

Rumunská církev

Jeho Vysokopřeosvícenost **DANIIL** (Ciobotea), arcibiskup laši, metropolita Moldávie a Bukoviny

Bulharská církev

Jeho Vysokopřeosvícenost **GRIGORIJ** (Stefanov), metropolita velikotarnovský

Kyperská církev

Jeho Přeosvícenost **GEORGIOS** (Papachrysostomou), biskup Arsinoe, vikář metropole Paphos

Řecká církev

Jeho Vysokopřeosvícenost **PAVLOS** (Papalexiou), metropolita Servil a Kozani
+ 1 kněz

Albánská církev

Jeho Vysokopřeosvícenost **JOAN** (Pellushi), metropolita Korče
+ 1 kněz

Polská církev

Jeho Vysokopřeosvícenost **JEREMIÁŠ** (Anchimiuk), arcibiskup wroclavský a štětínský

Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku

Jeho Vysokopřeosvícenost **JÁN** (Holonič), arcibiskup prešovský a Slovenska

Jeho Vysokopřeosvícenost **SIMEON** (Jakovljevič), arcibiskup olomoucko – brněnský

Jeho Přeosvícenost **TICHON**, biskup komárenský, vikář prešovské eparchie

Finská církev

Jeho Vysokopřeosvícenost **PANTELEIMON** (Sarho), metropolita Oulu

Americká církev

Jeho Důstojnost archimandrita **ZAKCHEUS**, představený zastupitelství Pravoslavné církve v Americe u Moskevského patriarchátu

ZÁPISNICA ZO ZASADNUTIA POSVÄTNEJ SYNODY PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI V ČESKÝCH KRAJINÁCH A NA SLOVENSKU

Praha – 28. mája 2006

1. Otvorenie

Po spoločnej modlitbe zasadnutie Posvätnej synody Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku otvoril Jeho Blaženosť metropolita Kryštof. Zároveň privítal na tomto zasadnutí členov Posvätnej synody.

2. Intronizácia

Posvätná synoda rokovala o priebehu intronizácie Jeho Blaženosti metropolitu Kryštofa a konštatovala, že jej priebeh bol v zmysle Ústavy a kánonov Cirkvi.

Vladyka Ján a vladyka Tichon vzniesli dotaz na vladyku Kryštofa, prečo duchovní našej Cirkvi boli vynechaní pri organizácii a priebehu intronizácie. Namiesto nich všetko riadil nám neznámy grécky duchovný, ktorý niekoľkokrát nevhodným spôsobom určoval miesto pre slúžiacich. Taktiež nezabezpečil v čas potrebné veci, napr. oblečenie pre metropolitu. Takýto postup rušivo pôsobil pri intronizácii.

Vladyka Kryštof odpovedal, že bol presvedčený, že určité veci zariadi predstavený katedrálneho chrámu, o. Jaroslav Šuvarský, ako to robí pri každej príležitosti. Ten však v mnohé veci, z neznámych dôvodov prenechal na gréckeho kňaza. Grécky kňaz bol poverený touto úlohou gréckou agentúrou, ktorá usporadúva rôzne akcie. Metropolita Kryštof zároveň dodal, že túto agentúru bol nútený požiadať preto, lebo touto cestou sa mu podarilo získať značné krytie finančných nákladov spojených s intronizáciou. Ináč by vznikol problém.

3. Jeho Blaženosť metropolita Kryštof – oficiálna návšteva najvyšších predstaviteľov autokefálnych cirkví v zmysle diptychov.

Posvätná synoda rokovala o predmetnej záležitosti a prijala toto uznesenie:

Uznesenie č. 2:

„Jeho Blaženosť metropolita Kryštof požiada Jeho Všesvätosť, konštantinopolského patriarchu Bartolomeja o prijatie. Členmi sprievodu delegácie budú arcibiskup prešovský a Slovenska Ján a archimandrita Georgij – Jiří Stránský. Cestovné náklady hradí časť Cirkvi – českej alebo slovenskej, z ktorej delegát pochádza. Finančné krytie zabezpečujú predsedovia metropolitných rád v rámci svojej časti Cirkvi. Oficiálny dar pre patriarchu zabezpečí metropolita Kryštof.“

4. Konferencia a slávnosti zasvätené sv. apoštolovi Pavlovi – pozvánka

Atény, 27. 06. – 02. 07. 2006

Arcibiskup aténsky Christodoulos pozýva na slávnosti a konferenciu zasvätenú sv. apoštolovi Pavlovi za našu Cirkev jedného biskupa so sprievodom. Posvätná synoda rokovala v predmetnej záležitosti a prijala toto uznesenie:

Uznesenie č. 3:

„Pravoslávnu cirkev v českých krajinách a na Slovensku bude zastupovať Preosvietený Tichon, biskup komárňanský. Ako sprievod – tlmočník ho bude sprevádzať brat Jozef Janočko, pracovník Metropolitnej rady v Prahe. Cestovné náklady účastníkom hradí časť Cirkvi, z ktorej delegáti pochádzajú. Finančné krytie zabezpečujú predsedovia metropolitných rád v rámci svojej časti Cirkvi.“

5. Vedecká konferencia Bulharskej pravoslávnej cirkvi pri príležitosti 150. výročia misie sv. apoštola Andreja vo Varne. Varna, 31. 10. – 1. 11. 2006.

Jeho Svätosť Maxim, patriarcha bulharský požiadal našu Cirkev o účasť na vedeckej konferencii pri príležitosti 150. výročia misie sv. apoštola Andreja. Posvätná synoda rokovala o danej záležitosti a rozhodla, že vzhľadom k tomu, že ide o vedeckú historickú konferenciu, Posvätná synoda sa obracia na Pravo-

slávnú bohosloveckú fakultu, aby tam vyslala svojho delegáta, ktorý sa danou problematikou zaoberá. Taktiež je potrebné, aby fakulta hradila cestovné náklady za svojho pracovníka, ktorého vyšle na konferenciu.

6. Moskva – stretnutie najvyšších predstaviteľov Cirkvi, 04. – 05. 07. 2006 – vedecká konferencia

Metropolita Kryštof dostal pozvanie na konferenciu najvyšších predstaviteľov pravoslávnych cirkví. Posvätná synoda o predmetnej záležitosti rokovala a došla k záveru, že tejto konferencie sa metropolita Kryštof zúčastní v zmysle podrobnejších informácií o konferencii. Podľa potreby si zvolí sprievod po dohode s členmi Posvätnéj synody, ktorí rozhodujú o služobných cestách pracovníkov danej metropolitnej, alebo eparchiálnej rady. V prípade, že to bude potrebné, metropolitu bude sprevádzať vladyka Ján.

Cestovné náklady hradí časť Cirkvi – českej alebo slovenskej, z ktorej delegát pochádza. Finančné krytie zabezpečujú predsedovia metropolitných rád v rámci svojej časti Cirkvi.

7. Voľby do najvyšších štátnych orgánov republiky.

Posvätná synoda rokovala o stanovisku Pravoslávnej cirkvi k voľbám do najvyšších štátnych orgánov a rozhodla, že metropolitné rady v zmysle potreby, aktuálnosť a vlastného rozhodnutia zaujmú k tomu svoje stanovisko.

8. Karlove Vary – majetkovoprávne záležitosti

Metropolita Kryštof informoval členov Posvätnéj synody o majetkovoprávných záležitostiach Pravoslávnej cirkevnej obci v Karlových Varoch a požiadal členov Posvätnéj synody o pomoc pri riešení tejto záležitosti, najmä v súvislosti s delimitačnou listinou majetku Ruskej pravoslávnej cirkvi pri udelení autokefality Pravoslávnej cirkvi v roku 1951.

Vladyka Tichon v tejto otázke podal informatívny článok z Hlasu Pravoslávia, ktorý odbrzdil, každý člen Posvätnéj synody. Posvätná

synoda rokovala o zložitosti tohto problému a prišla k záveru, že k danej záležitosti by mohol podľa presne určených pokynov urobiť nový predstavený Zastupiteľstva našej Cirkvi v Moskve.

9. Vymenovanie predstaveného Zastupiteľstva Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku v Moskve

Metropolita Kryštof podal návrh, aby za predstaveného Zastupiteľstva Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku v Moskve bol vymenovaný prot. Alexij Juščenko. Tento návrh odôvodnil tým, že je treba prehĺbiť vzťahy s Ruskou pravoslávnu cirkvou a normalizovať situáciu na našom zastupiteľstve v Moskve. Nový predstavený, prot. Alexij Juščenko, ako ruský občan by mohol pomôcť vyriešiť majetkovoprávny problém, ktorý vznikol Pravoslávnej cirkevnej obci Karlove Vary v dôsledku pôsobenia Zastupiteľstva Ruskej pravoslávnej cirkvi. Ide o to, že Ruská pravoslávna cirkev si nárokuje na chrám a farskú budovu Pravoslávnej cirkevnej obci v Karlových Varoch. Zároveň táto cirkevná obec ako súčasť Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku je v súčasnosti úplne v úzadí. Viditeľné je tam len Podvorie Ruskej pravoslávnej cirkvi. Tým pravoslávni veriaci PCO Karlove Vary – občania Českej republiky – sa dostali do úzadia.

Prot. Alexij Juščenko ako ruský občan by sa mohol skôr dopracovať k materiálom, ktoré sú spojené s touto majetkovoprávnou problematikou, s tzv. otázkami prechodu majetku Ruskej pravoslávnej cirkvi Moskovského patriarchátu na území Českej republiky do vlastníctva našej pravoslávnej cirkvi.

Zároveň by pomohol riešiť otázku pracovných a služobných vzťahov duchovných Ruskej pravoslávnej cirkvi na našom zastupiteľstve v Moskve, postavením predstaveného zastupiteľstva našej cirkvi v Moskve, skutočnosťou, že toto Zastupiteľstvo – Podvorie je podvorím nielen našej cirkvi, ale i moskovského patriarchátu. Prot. Alexij Juščenko, ktorý dostane presné pokyny a náplň práce od metropolitu Kryštofa. Tieto pokyny a náplň práce v písomnej forme budú preroko-

vané členmi Posvätnéj synody našej cirkvi a budú presne sledované ich plnenie. Jeho práca, ktorá predtým bola viackrát kritizovaná bývalým predstaveným nášho zastupiteľstva v Moskve o. Michalom Dandárom, bude sledovaná Posvätnou synodou a v prípade nejakých nedostatkov dôjde pohotovo, podľa potreby, k náprave, prípadne k zmene predstaveného.

Otázku pôsobenia zastupiteľstiev oboch cirkví bude Posvätná synoda úzkostlivo sledovať, pretože sú vážne návrhy na obojstranné zrušenie oboch zastupiteľstiev – v Karlových Varoch i v Moskve, ako aj odôvodnené návrhy na väčšie prehlbenie práce obidvoch zastupiteľstiev.

Podľa potreby Cirkiev môže, v súvislosti s tým, poveriť aj ďalších pracovníkov pre skúmanie tejto problematiky, avšak každé rozhodnutie musí byť realizovateľné a finančne kryté. V prípade prot. Alexija Juščenka naša cirkev nebude finančne zaťažovaná, prehlásil metropolita Kryštof.

Uznesenie č. 4:

Posvätná synoda Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku týmto poveruje metropolitu Kryštofa vymenovať prot. Alexija Juščenka za predstaveného zastupiteľstva Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku v Moskve, s poverením konkrétnych úloh, ktoré metropolita Kryštof vypracuje a ktoré odsúhlasia ostatní členovia Posvätnéj synody. Posvätná synoda bude úzkostli-

vo sledovať činnosť prot. Alexija Juščenka na zastupiteľstve a plnenie úloh, ktoré dostal od Posvätnéj synody. Funkčné obdobie predstaveného je dva roky od menovania s tým, že v prípade potreby menovaný môže byť okamžite odvolaný.

10. Otec Michal Dandár – udelenie kánonickej spôsobilosti ku kandidatúre na voľbu michalovského biskupa

Prot. Bohuslav Senič, správca Michalovskej pravoslávnej eparchie v Michalovciach, predniesol žiadosť o udelenie kánonickej spôsobilosti pre o. Michala Dandára ku kandidatúre na voľbu michalovského biskupa. Posvätná synoda podrobne rokovala o danej záležitosti a prijala toto uznesenie

Uznesenie č. 5:

„Keďže v prípade o. Michala Dandára nedošlo oproti minulosti k žiadnym zmenám, Posvätná synoda zatiaľ nemá dôvod meniť svoje stanovisko a zostáva aj naďalej platné jej Uznesenie č. 1 zo dňa 9. marca 2006, ktoré ruší platnosť Uznesenia č. 6 zo dňa 25. januára 2006 o kánonickej spôsobilosti pre kandidatúru na biskupa. Posvätná synoda môže vydať nové stanovisko v prípade novej situácie.“

Záver:

Jeho Blaženosť metropolita Kryštof poďakoval členom Posvätnéj synody za aktívnu účasť. Zasadnutie bolo zakončené modlitbou.

Zapísal: prot. Milan Gerka

KONFERENCE „DÁT DUŠI EVROPĚ. MISIE A ODPOVĚDNOST CÍRKVE“

Ve dnech 3. –7. května ve Vídni proběhla mezinárodní konference „Dát duši Evropě. Misie a odpovědnost Církve“, která se uskutečnila za pomoci „Kněžské rady pro kulturu“ a „Odboru církevních zahraničních vztahů moskevského patriarchátu“ s podporou rakouského katolického fondu „Pro Oriente“.

V průběhu dané kulturní akce přednášející vysoce hodnotili shodu názorů jak pravoslav-

né, tak i katolické církve na otázky nezbytnosti ochrany křesťanských hodnot a potřebu společné odezvy na výzvu sekularismu, relativismu i globalizace.

Zvláštní pozornost byla věnována otázkám práv a odpovědnosti člověka, nábožensko-mravnímu stavu současné evropské společnosti i společnému cíli křesťanů – vracení Evropy k tradičním mravním kořenům.

„Nás znepokojuje osud národů Evropy a jejich úloha v současném světě. Pravoslavná a katolická tradice patří k jedné evropské civilizaci... Jsme sjednocováni nejenom náboženským, historickým a kulturním dědictvím, nýbrž i shodným názorem na zřízení moderní společnosti a soukromí člověka. ... Evropská civilizace potřebuje zajištění a rozvoj lidské svobody a důstojnosti, které jsou založeny na

pevném, avšak přizpůsobivém systému výchovy k mravní zodpovědnosti jednotlivce.“

Na závěr konference hierarchové, pod jejichž vedením akce proběhla, poděkovali ve svých projevech delegátům za příznivou atmosféru, která svojí jednotou provázela společnou práci, a za naplánování směru dalšího spolupůsobení.

HLAVA PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU NAVŠTÍVILA ZASTUPITELSTVÍ RUSKÉ PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE PŘI EVROPSKÝCH MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH V BRUSELU

Ve dnech 7. – 8. května 2006 arcibiskup pražský a českých zemí Kryštof, metropolitní správce, zvolený metropolitou místní církve, navštívil zastupitelství Ruské pravoslavné církve při evropských mezinárodních organizacích v Bruselu.

Dne 7. května, v den paměti svatých žen-myronosic, vykonal vladyka Kryštof bohoslužbu v chrámu Svaté Trojice při zastupitelství. Spolu s vladykou Kryštofem sloužil představený chrámu protojerej Pavel Nedosjekin a jeromonach Alexandr (Sinjakov).

Při odpustu svaté liturgie přečetl o. Alexandr pozdrav od biskupa Ilariona, zastupitele Ruské pravoslavné církve v Bruselu. Text pozdravu je uveden níže.

„Vaše Blaženost, drahý vladyko!

Z celého srdce Vás vítám osobně i jménem pracovníků kanceláře Ruské pravoslavné církve při Evropské unii.

Nejste poprvé hostem našeho zastupitelství a jsem upřímně rád, že jsou naše kontakty pravidelné a plodné.

V neděli Oslavy pravoslaví jsem měl tu čest Vás přijmout ve vídeňském katedrálním chrámu sv. Mikuláše, kde jste konal svatou liturgii.

Tato událost se stala vskutku duchovně vznešenou oslavou pravoslaví a svědectvím o jednotě mezi Ruskou pravoslavnou církví a Pravoslavnou církví v Českých zemích a na Slovensku.

Los, jenž Vás, z Boží vůle, učinil hlavou Pravoslavné církve v Českých zemích a na Slovensku, takto rozhodl v důležitém momentu Vašeho života.

Gratuluji Vám k volbě na tento vysoký post a modlím se za to, aby Vás milosrdný Hospodin poslal do nastávající významné služby.

Vykonaná volba svědčí o vysoké autoritě, kterou požíváte u své církve. Avšak i v jiných místních pravoslavných církvích Vás znají jako teologa a církevního činitele přínášejícího významný vklad k upevnění pravoslavné jednoty a v probíhajícím dialogu mezi církvemi křesťanských vyznání.

Měl jsem možnost se s Vámi několikrát setkat na různých mezinárodních konferencích, a věřím, že i jako hlava církve budete pokračovat v teologických dialozích na mezinárodní úrovni.

Chtěl bych vyjádřit svou naději, že Vaše služba jako hlavy církve umožní ještě více upevnit letité vztahy, jež mezi našimi církvemi existují. My jsme pokračovateli společné duchovní liturgické i bohoslovské tradice, kterou jsme povinni chránit a společně rozvíjet.

Společnému svědectví našich církví o pravdě pravoslaví se dostává zvláštního významu v kontextu procesů, probíhajících v dnešní Evropě, v níž všechny křesťanské církve stojí před úkolem odporu vůči mi-

litantnímu sekularismu, liberalismu a relativismu. Kvůli těmto jevům se prvořadou úlohou stává zachování tradičních hodnot, které se současná liberální společnost snaží zpochybňovat.

Drahý vладыko, znovu a opět Vás vítám v tomto svátém chrámu. Přejí Vám pevného zdraví, dlouhých let života a nekonečně štědrou pomoc Boží v nastávající službě v úřadu

hlavy Pravoslavné církve v Českých zemích a na Slovensku. Mnohá a blahá léta, Vaše Blaženost.

Ze své strany vладыka Kryštof vyslovil vděk zastupitelství za operační práce při vysvětlování událostí, které jsou významné pro křesťany v Evropě, pomocí informačního věstníku „Europaica“.

m. Evangela

ZÁPAS BISKUPA GORAZDA O ČESKOSLOVENSKOU CÍRKEV PRAVOSLAVNOU

(v reflexi časopisu Za pravdou 1921–1926), Jaroslav Vokoun

Pravoslavlí jako ekumenický program

Gorazdova volba pravoslavlí není volbou ghetta, jak mu bylo odpůrci vyčítáno, ale ekumenickým programem. Pravoslavlí je pro něho elementem spojujícím, umožňuje mu napojení nejen na křesťanský Východ, nýbrž i na starokatolická a anglikánský Západ, ba umožňuje mu i ocenění ledačeho, co v té době hýbe česko-bratrským evangelictvím (časopis *Za pravdou* průběžně informuje např. o názorech a postojích prof. Hromádky).

Své ekumenické pojetí pravoslavlí formuloval Gorazd-Pavlík pregnatně např. v polemickém článku (*Za pravdou* 1924, č. 19, s. 113.): „Pravoslavlí (...) znamená starokřesťanství a není žádné hranice a žádného přelomu mezi oběma, nýbrž stálá souvislost bez jakýchkoli mezer. (...) Církev československá tím, že přijala sedm všeobecných sněmů církevních, přijala pravoslavlí. (...) Anglická církev jako celek neuznává všech těchto všeobecných sněmů; uznáván je pouze jeden směr v ní (high church), a směr tento jen proto není spojen s pravoslavnými církvemi, že tvoří organizační jednotku s druhým směrem v ní (low church). Oxfordské theologické učiliště jest od mnohých pravoslavných činitelů uznáváno za pravoslavné (odvolávám se na výroky srbského biskupa Nikolaje Velimiroviče a nynějšího jihoslovenského ministra kultu dra Janiče), a též směr high church jest sám o sobě od týchž činitelů uznáván za pravoslavný, třeba má jiné obřady, než východní. – O spojení starokatolické

církve s pravoslavnými jedná se už delší dobu. Že k němu dosud nedošlo, zavinila hlavně nepřesná stylisace resoluce lucernské, která způsobila nedorozumění. Že ale ke spojení starokatolické církve s pravoslavnou dojde, nepochybují ani dost málo, když znám sympathie pravoslavných lidí k církvi starokatolické. Kdo přijímá sedm všeobecných sněmů, jest pravoslavný, a také církev srbská na základě těchto sněmů uznala nás za pravoslavné a nepostavila žádného jiného požadavku ani církvi, ani mně. “ Vývoj po druhé světové válce až dosud je ovšem poznamenán jinými tendencemi, které vzdor proklamovanému ekumenismu vedly k odcizení církvi; ze starokatolické strany bylo sjednocení, theologicky už dokončené, torpédováno ordinací žen na kněze a v případě americké episkopální církve došlo ke zmrazení nadstandardních anglikánsko-pravoslavných vztahů až v době psaní této studie vysvěcením homosexuálního biskupa. Avšak na Gorazdově definici samé a jejím trvalém ekumenickém potenciálu to nic nemění. Anglikánské (nejen) hnutí high church dále žije, a dřívější starokatolickou pozici sdílejí národní katolické církve, sice ještě méně početné, ale nicméně jako alternativa přítomné (u nás AECK).

Ekumenický význam pravoslavné orientace načrtl biskup Gorazd v odpovědi na návrh připojit ČCS k anglikanismu: „Spojení s církvemi východními zaručuje nám takovou samostatnost, že budeme moci udržovati se všemi círk-

vemi, tedy i s anglikánskou, bratrské styky, že budeme moci též do Anglie posílati své bohoslovce na vyšší vzdělání a vůbec čerpati odevšad, kde co bude krásného a kladného. Jest jisto, že budeme udržovati styky i s anglikánskou církví stejně, jako je udržuje církev srbská. Je nám dobře známo, že srbské chrámy jsou otevřeny pro bohoslužby anglikánské, (...) že duchovní správou srbských uprchlíků v anglických dominiích byli pověřeni anglikánští duchovní, (...) že srbský episkopát se usnesl posílati část svých kandidátů kněžství do Anglie na vzdělání..." (Za pravdou 1921, č. 5, s. 18.)

Ekumenické možnosti pravoslavné orientace si biskup Gorazd sám prožil při svém pobytu v USA, kde mohl participovat na společenství episkopální a pravoslavné církve, jež tehdy měly interkomunii: Československé farnosti napojil svátostně na episkopální církev, sám však konal biskupské funkce i v americkém pravoslaví.

Gorazdovo ekumenické pojetí pravoslaví se osvědčuje v chvíli nejkritičtější. Následující úvahy nepocházejí z nějaké zásadní studie psané v teologickém závětrí, ale z prohlášení napsaném po rezignaci na biskupský úřad a po současném vystoupení z ČČS:

„V celém uvědoměném světě křesťanském ozývá se touha po jednotě křesťanstva v církvi Kristově. Zdůrazňuje se jednota, svatost, všeobecnost a apoštolskost církve. Tato slova, obsažená v nicejsko-cařihradském vyznání víry, jež už půldruha tisíce let jsou vyslovována při každé mešní liturgii na východě i západě, stávají se předmětem úvah, neboť křesťanský svět začíná si uvědomovati, že se velmi odchýlil od jednoty, svatosti, všeobecnosti i apoštolskosti. Nestranné zkoumání dějepisné přichází k úsudku, že jestli ve které církvi nebyla souvislost s církví, nicejsko-cařihradským vyznáním vyjádřenou, porušena, jsou to církve pravoslavné... Jest dokázaným faktem, že kdykoliv na půdě západní církve ve středověku i později povstalo reformní čili obnovné hnutí, vždy zraky jeho obracely se k církvim pravoslavným: nejen husitská Praha, ale i lutherský Wittenberg, anglikánský Londýn a v nejnovější době starokatolický Bonn. Tak velická věc, jako je obnova jednoty křesťanstva, neuskuteční se ovšem během jedné generace, jako též původní porušení jedno-

ty nestalo se v krátké době. Není však pochyby o tom, že dojde-li v budoucnosti k usjednocení křesťanstva, stane se to na osnově pravoslaví, neboť pravoslavné církve sahají nepřetržitě až do dob apoštolských, a sama římská církev, dokud formálně nepropadla systému papežskému, byla církví pravoslavnou.“ (Za pravdou 1924, č. 31, s. 186.) Reformní úsilí je oprávněné v tom smyslu, že přibližuje danou církev církvi pravoslavné, jak to prý bylo lze pozorovat na reformních hnutích pozdního středověku, včetně husitství, a jak to je patrné i z původního reformního programu hnutí katolického duchovenstva, z něhož vzešla ČČS. Dokladem je prý i současné hnutí v německém protestantismu, které soudí, že reformace zašla příliš daleko a volá po jedné, svaté, všeobecné a apoštolské církvi, čímž dle Gorazda nevědomky volá po pravoslaví. Zda to opravdu bylo nevědomé, dovolíme si zpochybnit. F. Heiler jako jeho klíčový reprezentant pojímal hochkirchliche Bewegung jako západní pravoslaví. (Heilerovy výroky o pravoslaví citovány v Za pravdou 1925, č. 4, s. 19.) Naproti tomu Gorazdovo tvrzení, že „jakákoliv skutečná reforma církve římské kryje se věcně s pravoslavím“, bylo do značné míry potvrzeno Druhým vatikánským koncilem.

Nečekané podpory se dostalo stoupencům pravoslavné orientace z československé strany. L. Kopal-Stěhovský uveřejnil v časopise Za pravdou na pokračování (1921, č. 8–16.) rozsáhlý pladoyer s příznačným názvem Za spojení čl. církve s církvi pravoslavnými. Článek, plný protiřímských invektiv a jazykově budící dojem špatného překladu z ruštiny (sponová slovesa, slovesná rekce atd.), zůstává svou hlavní ideou ekumenicky aktuální dosud, proto mu věnujeme širší pozornost. Autor zde vysvětluje, proč český protestantismus nemůže být alternativou pro masy katolíků hodlajících přestoupit a proč by toto poslání mohla naplnit Církev československá, pokud nezůstane izolovaným útvarem, ale opře se o pravoslaví (jako se svého času česká reformace opřela o světovou reformaci). Z hlediska zbožnosti lidu je důvodem sakramentalismus, jenž byl v reformaci oslaben, pozdějším vývojem však byl rehabilitován a dnes v době přírodovědec-

kého a kulturního symbolismu a rozšířeného subjektivismu představuje moderní prvek, přitahující lidi z nedostatku alternativ zpět k Římu. Pravoslaví je takovou alternativou, protože nabízí živé setkání s transcendentí, účasti na božství, zatímco protestantismus se v reakci na římský immoralismus stal kultem mravní osobnosti, a boj proti falešnému /dle autora/ transcendentalismu katolickému dospěl k nedostatku jakékoliv transcendentnosti. K výtce zaostalosti pravoslaví říká Stěhovský, že „pokrokovost v náboženství je výraz impotence a neschopnosti hledat a vidět pravé, čisté náboženské hodnoty, při kterých pokrokovosti a ztrnulosti nemůže být. Naopak má pravoslaví ve své transcendentnosti prvek absolutně náboženské hodnoty, vyvyšující je nad jiné formy křesťanství, takže jest i protestantismu zde učit se (Jako opět pravoslaví u protestantismu v jeho kultuře náboženské.)“.

Odvolávat se proti pravoslaví na Masaryka nemá smysl, protože Masaryk neviděl vhodnou náboženskou formu pro český národ ani v protestantismu. O výtce údajné nesnášenlivosti pravoslaví (vznášené v Kostnických jiskrách) říká autor, že je to výtka nesnášenlivosti od církve, která jediné nesnášenlivosti k Římu je živa. Pravoslaví bylo od Justiniana do renesance dodavatelem všech kulturních motivů Západu, a motivy řecké kultury jsou v něm podnes životem, kdežto na Západě jsou teorií. Zvláště srbská orientace je viděna pozitivně, protože Srbové dokázali čelit Římu i islámu.

Ve Stěhovského studii je ekumenicky podnětný model vzájemného učení a vzájemného pozitivního podmiňování rozvoje dvou různých církví. Připojení ČČS k pravoslaví by prospělo i protestantismu: „Ano, samy to myšlenky a kultura české Reformace, to nejvyšší, co Latinoslované světu dali, teprve na bezdně a nekonečnosti rusko-pravoslavné mysli dostaly by pravý vzlet a rozpjetí, zásvětný blesk a třpyt...“. „Slovanstvo,“ pokračuje autor, „je konstituováno dualisticky sice na české Reformaci a ruském Pravoslaví.“

V tomto dualismu je pravoslaví jasně silnějším partnerem. „Č. Reformace ku zvýšení svého stylu, obohacení a prohloubení svých motivů dlužna hledat principialního ujasně-

ní v ruském pravoslaví a tím zároveň i vyšší jednotu. “ Západní svět je dle autora plodem reformace kalvínské. Slovanství může mít jako základ jednoty jen pravoslaví, „provázené sporadickou a akomodovanou zbožností české reformace“. „I rozumí se, že obě protirímské církve české, protestantská a československo-pravoslavná, mají velký politický význam, že český národ v nich má veliký politický kapitál. Ony spojují jej s ohromnými kulturními světy, nesmírné mravní síly: s kalvinismem a Pravoslavím. V tom je také náboženské posílení pro český národ.“ (Římský katolicismus dle autora s žádnou kulturní silou světa nespojuje, protože veřejný život katolických zemí je určován protikatolickými silami). Československá církev vznikla „odloučením jisté části národa od římské zbožnosti na principu nikoli reformačním“. Anglikanismus jako alternativu Stěhovský odmítá, protože ten sám se cítí izolován a hledá jednotu buď s pravoslavím, nebo s Římem. „Zdá se vůbec, že to bude světový protestantismus, který v budoucnu stane se učitelem ohledně Ruska i protestantismu českému. Že tam v Anglii, Americe a především v Německu budou učit se nábožensky u Ruska, nebojíce se „zaostalosti“ pravoslaví. Zdá se, že toliko až po těchto potrubích český protestantismus začne vážně zabývat se Ruskem jako náboženskou mocí“.

V závěru se autor ještě znovu vrací k myšlence vzájemného oplodnění české reformační zbožnosti a pravoslavné zbožnosti. Rusko by mohlo od české reformace přijmout „typ, který (zde byl) od druhé poloviny XVI. až do poloviny věku XVII. , typ humanistického českého bratra a vůbec protestanta, typ Žerotínův, Kaplířův, Budovcův a Harantův“. „Pravděpodobně, že pravoslaví dotekem s českou reformací dojde uvědomění v některých směrech své zbožnosti, na které neobrátilo pozornosti a takže i česká reformace. Možno, že teprve pravoslaví, dajíc vzletět české zbožnosti na klenbu své zásvětnosti, ukáže ji v novém nebyvalém jasu. Možno, že česká Reformace až dovede různých momentů pravoslavněruské zásvětnosti použít ku výstavbě osobnosti v docela nové formě. Ovšem, bude to teprve Reformace česká ve formě jiné, než-

-li dnešní její zbytky v Čechách, Reformace obnovena v té svobodě ducha povznesenosti, samostatnosti, jaká vládla v Čechách kdysi. (...) Z lokální domácí zbožnosti bude to zase typ zbožnosti všemírné, jakou začínala být kdysi rozšířením v Polsce. Takovému vyšší formy dojde však Česká Reformace toliko rozšířením svého ducha, větší horoucností svého srdce, nikoli posavadní tuhostí a zakyslostí, nevráživostí a bojácností. Budoucnost českého protestantismu nedovedu si pak představití vůbec jinak, než-li za připojení jeho samého k systému východní zbožnosti, ne sice po stránce liturgické a hierarchické, ale úplně v jejím pohledu v Zásvětno, v jejím způsobu poznávání Boha, vidění vši slávy nebes, získávání nesmrtelnosti, daru života, spojení člověka s veškerenstvím, dobytí obrazu člověka v rozměrech s ničím posud nesrovnatelných, vniknutí v hlubiny jeho nitra i najítí tam působení mocí zásvětných – vše to, co nedostupným zůstalo zbožnosti západu a kultuře na ní vzniklé. Jediné spojením s tímto světem odkrývá se reformační české zbožnosti nový život, nikoli na západě, majícím sice život v minulosti, však již nově ničeho netvořícím a svůj věk odživším.“

Článek pochopitelně vyvolal polemiku a odmítání z československé i českobratrské strany. S odstupem času se nám však jeví nejen jako dokument podporující určitou církevní tendenci, ale i jako v podstatě dosud nevyužitý ekumenický program. Vývoj v německém i jiném protestantismu potvrzuje předpověď objevení pravoslaví a jeho zbožnosti (avšak – oproti Stěhovskému – i liturgie a hierarchické struktury), takže lze předpokládat, že odtud tento objev – nejspíše ve špatném překladu z němčiny, jako obvykle, – pronikne i k nám.

Vedle pozornosti ke snahám sjednocováním (Stockholm, Lausanne aj.) je naznačena i možnost duchovního ekumenismu. Pravoslaví vidí jako čtyři podstatné prvky pravoslavné zbožnosti vztah k neviditelnému Bohu, vztah k Božímu slovu, vztah k oběti a vztah ke Kristovu tělu a krvi. Vztah k Božímu slovu je rozvinut v evangelické zbožnosti, vztah k eucharistii u římských katolíků; na tomto

základě lze k této zbožnosti hledět s úctou. (Srov. článek A. Červína v *Za pravdou* 1926, č. 20, s. 78n.)

List *Za pravdou* přináší pravidelné informace z českobratrské církve. Ta je líčena se sympatiemi jako kladný příklad zbožnosti a jako spoludědička české reformace, k níž se čeští pravoslavní také hlásí (líčena zřejmě alternativně k pojetí reformace v CČS). Pozornost se věnuje hlasům z evangelické církve, ukazujícím na krizi protestantské bohoslužby a na to, že kázání samo nestačí, ale je třeba do centra postavit bohoptcu.

Zřejmě můžeme v těchto člancích vidět implicitní spor o charakter bohoslužby v CČS, varování před přijetím protestantského typu bohoslužby, údajně bližšího modernímu člověku. *Za pravdou* zaznamenává i výzvu synodu ČCE z r. 1923, žádající národní shromáždění o zákaz jezuitského řádu.

Podobně je průběžně sledována obrana klasické křesťanské víry biskupy episkopální církve, např. se na pokračování cituje kázání biskupa Manninga z New Yorku hájící víru Apostolika.

Za pravdou z r. 1923 č. 19. informuje na titulní straně o anglikánské deklaraci podepsané i canterburským arcibiskupem, usilující o spojení s východním pravoslavím. Deklarace byla doručena cařihradskému patriarchovi, jehož ovšem také navštívila deputace jejích odpůrců. Následující číslo informuje o návštěvě biskupa Gorea v RČS na pozvání Husovy fakulty a zmiňuje se o jeho setkání s biskupem Gorazdem.

Vedle anglikánské high church se informuje i o německé Hochkirche, na jejíž konferenci do Berlína dokonce vyslala redakce jednoho zpravodaje. Ten se vrací nadšen s tím, že „správnost naší práce potvrzena i se strany, od které bychom se toho nejméně byli nadáli.“ (*Za pravdou* 1925, č. 8, s. 35.)

Vcelku jen stručné, ovšem příznivé zprávy jsou uveřejňovány o starokatolících.

Z pochopitelných důvodů je průběžně věnována pozornost římskokatolickým snahám o unii s pravoslavím, jež jako by potvrzovaly argumentaci radikálního směru, že pravoslavná orientace je cestou zpět do Říma.

JAK ŽIJEME

PLZEŇ

PCO v Plzni po letitých zkušenostech s humanitární činností zřídila konto humanitární pomoci, kde se budou soustřeďovat finanční prostředky pro pokrytí nezbytných výdajů spojených s takovou činností. V současnosti směřuje veškerá pomoc do trpícího Kosova a na Ukrajinu.

Finanční dary, které lze odečíst z daňového základu, můžete laskavě zasílat na konto č. 606401028/2400. Bližší informace o činnosti, věcných a peněžních darech podá na tel. č. 777 83 97 76 o. prot. Mgr. Jan Polanský, duchovní správce.

jh

KOCLÍŘOV

Dne 13. 5. 2006 jsme se rozloučili s naším bratrem **Josefem Kouckým**, který ukončil svoji životní pouť 9. 5., týden po pozeňnaných 84. narozeninách. Zesnulý sloužil více než 50 let jako chrámový starosta v naší kapli sv. Trojice, dokud jej neupoutala na lůžko nemoc. Znali jsme jej jako poctivého, pracovitého člověka a dobrého křesťana, jenž nikdy neodmítl svou pomoc. Pohřební obřady vykonal duchovní správce jer. Jiří Kolář a prot. Petr Novák.

„Věčná jemu paměť!“

jer. Jiří Kolář a sbor starších

POUŤ DO MIKULČIC

Jako každý rok i letos se konala v sobotu 27. května na velkomoravských Valech u Mikulčic již tradiční pouť u příležitosti svátku příchodu svatých soluňských bratří Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. Tohoto roku nabyla naše pouť slavnostnějšího rázu. Bohoslužbu vedl vladyka metropolita Kryštof spolu s naším eparchiálním archijerejem vladykou Simeonem za

le s panem starostou Josefem Helešicem. Sváteční náladu umocnil svým krásným zpěvem sbor olomouckého katedrálního chrámu pod vedením prot. Pavla Aleše. Setkání také zkrášlilo nově zhotovené přenosné vybavení chrámu, včetně svatého prestolu, žertveniku a přenosného ikonostasu. Vladyka Kryštof ve svém proslovu vyzdvihl význam díla svatých věrozvěstů

spoluúčasti duchovních nejen z Čech a Moravy, nýbrž i ze zahraničních církví. Svátek s námi oslavili i biskupové z Polska, Albánie, Rakouska, Srbska, Ukrajiny a řada duchovních a poutníků z Čech, Moravy a Slovenska. Pouť organizovala hodonínská církevní obec za aktivní pomoci olomouckého eparchiálního ústředí, Monastýru sv. Gorazda v Hrubé Vrbce, Památníku velkomoravského muzea a zastupitelstva Mikulčic v če-

i skutečnost, že se dnes můžeme pomodlit na místě jejich působení. Hovořil o daru víry, který nám byl dán dříve než ostatním slovanským národům, a přestože jsme dnes mezi ostatními slovanskými církvemi významem poslední, nemáme zoufat, ale stále více usilovat o zbožnost a o chránění pravoslavné tradice. Po skončení liturgie pozval vladyka Kryštof poutníky na společný oběd, a poté všichni odjeli do Monastýru

svatého novomučedníka biskupa Gorazda, kde byli přivítáni představeným monastýru otcem archimandritou Jáchymem. Měli zde možnost uctít ikonu světce a nově zhotovený chrámový ostatkář a popovídat si u malého občerstvení.

Mnozí zúčastnění, včetně Jeho Blaženosti vладыky Kryštofa, se shodli na tom, že bychom

tuto naši každoroční mikulčickou pouť neměli významově ohraničit pouze na oblast místního regionu, že je pro nás – pravoslavné Čechy i Slováky – možností přihlásit se veřejně a na národní úrovni k naší cyrilometodějské tradici.

jerej Serafím Tomeček

SVATOJÁNSKÉ SETKÁNÍ VE VZPOMÍNKÁCH VILÉMOV, PERLA ČESKÉHO PRAVOSLAVÍ

Ten malý bílý monastýr ve Vilémově, v mírně zvlněném návrší Drahanské vrchoviny nedaleko Litovle, je zázrakem v krajině; vyhlédne z blízkého podhůří a je perlou úrodné Hané a milým překvapením všem, kdo tento líbezný kout naší země ještě neznají. Sem, do těchto míst posvěcených mučednickou smrtí zakladatele monastýru svatého biskupa a národního mučedníka z doby hejdrichiády svatého biskupa Gorazda, připutovala v červnu roku 2005 skupina poutníků z Čech.

Čekalo je milé přivítání matky představené Alexije a úsměvy dalších mladých monašek, vítaly je i zvony z chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice uprostřed nádvoří, pod arkádami květiny a keře buxusu. Poutníci byli ubytováni v krásných pokojíčkách v prvním patře monastýrské budovy, bílé a tiché, jako stvořené pro ztišení lidské duše a srdce. Ovšem, jak jinak, z přízemí monastýrské kuchyně a z rozlehlé jídelny s výhledem do líbezné krajiny se již linula vůně uvitací večere, neboť, jak praví pořekadlo: Host do domu – Bůh do domu; a celý monastýr nás vítal nejen láskyplnou náručí svých obyvatel, ale vítal nás i krmí ze všeho nejlepšího ze své spíže. Modlitba nad prostřenými stoly, poděkování za lásku, která se nás dotýkala a tišila leckterou bolest ze současnosti světa.

A co bylo dál? Radost ze setkání v místech tak krásných a tichých násobil příjezd vладыky Sime-

ona z Olomouce; následovaly přednášky na téma „Obnovení svaté Tajiny křtu“, po přednáškách byla živá beseda. Mezitím slunce „oběhlo nebesbář“ i líbeznou krajinu, údolí pod monastýrem zahálila mlha, sem tam přelétl netopýr na podvečerním lovu, avšak monastýr stále „žil“; po večerních modlitbách na poděkování za všechny Boží dary právě uplynulého dne znovu ožil, tentokrát zpěvy z přílehlé školy sv. Kosmy Etolského, kde se na velkém rožništi opékaly ryby podle místní tradice. A tak se brzy nad monastýrem vznášela nejen vůně „této lahůdky“, již za svého času jistě dobře znal i Kristus Pán se svými apoštoly kdesi u Genezaretského jezera, ale kromě této krmě, zalévané dalším darem Země – vínem z okolních vinic v podhůří monastýru, zazněly i písně o „panenkách, které potkaly kdesi na nějaké silnici sličné myslivce“, o růžích, jež vadly, až uvadly, protože je nechtěl svět, ... ale to už z rybiček zbyly jen kostičky, měsíc se schoval za mraky, oheň v krbu uhasl; zkrátka, pomodlit se, poděkovat Pánu Bohu za uplynulý den a za všechno, co přinesl pro radost srdce a duše, za Boží lásku, která objímá svět. Pak už jen dobrou noc, dobrou noc a slovy básníka Nezvala: „Bylo to krásné a bylo toho dost...“ a zas někdy na shledanou Vilémově pro potěchu lidských duší a srdcí. Lidské vzájemnosti a své lásce nauč nás, Bože, ať se znešvařený svět, kam lidské oči dohlédnou, stane odleskem Tvého dobra.

Marie Šulcová

Stejně jako v minulém roce i letos zve Pravoslavná akademie
a Monastýr Zesnutí přesvaté Bohorodice ve Vilémově
všechny na Svatojánské setkání ve Vilémově
ve dnech 23. – 25. června 2006.

Putování sinajskou pouští

Od východního břehu Rákosového moře se Boží lid ubíral na jihovýchod. Před ním se rozkládala poušť Šúr, kterou musel projít. Lidé putovali již tři dny, ale dosud nenarazili na oázu, kde by našli trochu vody. Zásoby vody již došly, a žíznil. Konečně doputovali do Mary, kde našli jezírko, ale nemohli se té vody napít, protože byla hořká. Tuto vlastnost vyjadřuje i jméno místa „Mara“, což znamená hořká. Lid začal reptat: „Co budeme pít?“ Mojžíš úpěl k Hospodinu a Hospodin mu ukázal dřevo. Když je hodil do vody, voda zesládnla. Lidé i dobytek se dosyta napili. Začali si uvědomovat, že by se neměli bát a zoufat si v nebezpečí. Vždyť jsou pod Boží ochranou. On má moc z hořké vody učinit pitnou.

Tehdy promluvil k shromážděnému Izraeli Mojžíš Hospodinovými slovy: „Jestliže opravdu budeš poslouchat Hospodina, svého Boha, dělat, co je v jeho očích správné, naslouchat jeho příkázáním a dbát na všechna jeho nařízení, nepostihnu tě žádnou nemocí, kterou jsem postihl Egypt. Neboť já jsem Hospodin, já tě uzdravuji.“

Snad si lid vzpomněl na zkaženou vodu v řece Nilu, na onu první pohromu, jež uvrhla Egypt do žízni. Byl to projev Hospodinova varování vůči těm, kdo utlačovali jeho lid. A nyní prožívají projev Hospodinovy lásky, kdy pouhým dřevem činí z hořké vody pitnou. Proč by toho, jenž je miluje a prokazuje to mocnými činy, neměli také milovat, poslouchat ho a dělat, co je v jeho očích správné?

Křesťanům dřevo v Maře připomíná dřevo kříže, na němž zemřel Pán Ježíš. Jako dřevo v Maře způsobilo, že z hořké vody se stala voda pitná, tak Kristova oběť na kříži mění srdce lidí, z hořkých hříchem se stávají sladkými láskou.

Izrael pak přišel do Ělimu, veliké oázy s dvanácti prameny a sedmdesáti palmami. Tam při vodách se utábořili. Tam si odpočinuli. Cesta z egyptské nížiny vedla stále vzhůru. Pro srdce Izraelců to bylo jako cesta z hlubin pekla do výšin nebeských. Egypt je země zavlažovaná záplavami rovodněného Nilu, jaksi zespu. Nyní stoupali vzhůru, stále blíže k nebi, avšak i k zemi zaslíbené, svažované rosou shůry.

Po odchodu z Ělimu se ubírali pouští Sin směrem k Sinaji. Byli již na cestě půl druhého měsíce. Došli jim zásoby a začali trpět hladu. Začali hlasitě reptat: „Kéž bychom byli zemřeli Hospodinovou rukou v egyptské zemi, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme jídvali chléb dosytosti. Vždyť jste nás vyvedli na tuto poušť, abyste celé toto shromáždění umorili hladem.“ Tak obviňovali Mojžíše a Árona. Ti se však bránili: „Co jsme my, že reptáte proti nám? Večer pozná-

te že vás z egyptské země vyvedl Hospodin. A ráno spatříte Hospodinovu slávu, ačkoliv slyšeli vaše reptání.“

Hospodin totiž řekl Mojžíšovi: „Já vám sešlu chléb jako déšť z nebe. Ať lid vychází a sbírá, co denně spotřebuje, a šestého dne dvojnásobek.“ Sedmý den byl totiž den sváteční. Mělo se odpočívat a jíst to, co bylo připraveno předem. Tu se obrátily zraky lidu k poušti a uzeřeli Hospodinovu slávu a Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Navečer se najíte masa a ráno se nasytíte chlebem, abyste poznali, že já jsem Hospodin, váš Bůh.“ Tak se také stalo. Když nastal večer, objevilo se mračno křepelek. Letem zvaní ptáci se snesli na tábot Izraele. Křepečky jsou stěhovaví ptáci. Každý podzim odlétají od nás do teplých krajín Afriky a Asie a na jaře se opět vracejí. Je to vyčerpávající let, zvláště přes moře, kdy si nemohou nikde odpočinout. Když přilétly nad izraelský tábor, zřejmě již dále nemohly, a proto se mnohé z nich staly vítanou večeří pro vyhladovělé Izraelce.

Ráno padala kolem tábora rosa. Když přestala padat, leželo na povrchu pouště cosi jemně šupinatého, jemného jako jíní. Když to Izraelci viděli, ptali se jeden druhého: „Man hů?“ („Co to je?“). Mojžíš jim řekl: „To je chléb, který vám dal Hospodin za pokrm. Nasbírejte si jej, kolik potřebujete k jídlu, tak jeden ómer na osobu (ómer je něco přes půl druhého litru), neberte si víc než sníte, protože do rána se zbytek zkazí. Šestého dne nasbírali dvojnásobek, protože sedmý, sváteční, den chléb nepadal. Tomuto chlebu z nebes Izraelci říkali mana. Byl jako koriandrové semeno, bílý, a chutnal jako medový koláč. Po celou dobu putování Izraele pouští byla mana jejich chlebem. Objevovala se vždy ráno, a když oschla rosa, zmizela i mana.“

Hospodin se postaral nejen o nasycení svého lidu, nýbrž i o jeho napojení. Stalo se to na zastávce v Refidimu. Lid už neměl vodu k pití. Křičeli na Mojžíše: „Dejte nám vodu, chceme pít! Proto jsi nás vyvedl z Egypta, abys nás, naše syny a stáda umoril žízni?“ Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vyjdi před lid. Vezmi s sebou některé z izraelských starších a také hůl, kterou jsi udeřil do Nilu, aby se voda změnila v krev. Já budu stát před tebou na skále na Chorebu. Udeříš do skály, vyjde z ní voda, aby lid mohl pít.“ Mojžíš to udělal před očima izraelských starších. Vytryskla voda a všichni utišili žízeň. To místo pojmenovali Massa a Meriba (to je Pokušení a Svár) podle sváru Izraelců a proto, že pokoušeli Hospodina pochybováním: „Je mezi námi Hospodin nebo není.“

váš arcibiskup Simeon

Vydává Pravoslavná církev v Českých zemích, P. O. Box 655, CZ–111 21 Praha 1.

Hlavní redaktor: Dr. Cestmír Kráčmar, Soukenická 10, 110 00 Praha 1. Technický redaktor: Boris Havel.

Redakce si vyhrazuje práva na případné úpravy, či krácení zaslaných příspěvků.

Uzávěrka každého čísla je 10. den předcházejícího měsíce. Vychází druhý týden v měsíci.

Litografie Lokša PrePress Rakovník, tisk Tuček tiskárna Rakovník.

Jedno číslo Kč 17,-, pro předplatitele u distribučního střediska v Praze Kč 16,-.